

**Majandus- ja kommunikatsiooniministri 1. juuni 2005. a määruse nr 63
„Lõhkematerjalitehasele esitatavad nõuded“ muutmise määruse eelnõu seletuskiri**

1. Sissejuhatus

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 1. juuni 2005. a määrus nr 63 „Lõhkematerjalitehasele esitatavad nõuded“ on kehtestatud ehitusseadustiku § 11 lõike 4 ja lõhkematerjaliseaduse (LMS) § 24 lõike 5 alusel.

Eelnõu koostamise peamiseks ajendiks on vajadus ajakohastada 2005. aastast sisuliselt muutumatuna kehtinud määrust, võttes arvesse nii kaitsetööstusvaldkonna arengut ja uue tehnoloogia kasutuselevõttu kui ka muust regulatsioonist ja standarditest tulevaid nõudeid. Määruse rakendamisel on ilmnenu, et osa nõudeid on ebavajalikud ja osa nõudeid liiga ranged ning nende kohustuslik rakendamine on koormav, tekitades ettevõtjatele põhjendamatut kulu. Määruse muutmisega ei vähendata tuleohutuse nõudeid, vaid muudetakse regulatsiooni paindlikumaks ning lõhkematerjalitehaste ehituslikke eripärasid ja tegevuse spetsiifikat arvestavaks. Eelnõuga muudetakse osade määruse sätete sõnastust, kustutades või asendades ebavajalikud või aegunud tekstiosad.

2. Eelnõu ettevalmistajad

Määruse eelnõu ja seletuskirja on koostanud Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi ettevõtluskeskkonna ja tööstuse osakonna õigusnõunik Maris Ots (maris.ots@mkm.ee) ja sama osakonna ettevõtluskeskkonna valdkonnajuht Triinu Sillamaa (triinu.sillamaa@mkm.ee). Eelnõu ja seletuskirja on keeleteimetanud Justiits- ja Digiministeeriumi õigusloome korralduse talituse toimetaja Mari Koik (mari.koik@justdigi.ee). Eelnõu ja seletuskirja juriidilist kvaliteeti kontrollis Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi õigusosakonna õigusnõunik Ragnar Kass (ragnar.kass@mkm.ee).

3. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb kaheteistkümnest punktist.

Eelnõu punktides 1–4, 6, 8, 9, 11 ja 12 toodud sätetest jäetakse välja ebavajalikud sõnad või tekstiosad ja asendatakse aegunud või ebatäpsed sõnad või tekstiosad täpsematega. Näiteks viiakse § 4 lõikes 10 Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti nimetus kooskõlla kehtiva nimetusega ja § 18 lõikest 2 jäetakse välja sõna „järsku“.

Eelnõu punktiga 5 muudetakse määruse § 23 nii, et sättest jäetakse välja kohustuslike administratiiv- ja olmeruumide loetelu (valvepersonali-, riietus-, puhke- ja duširuumid, kabinetid ning tualetid) ja ohtlike ainetega määratud tööriiete eraldi hoidmise nõue.

Administratiiv- ja olmeruumide vajadus sõltub lõhkematerjalitehase suuruselt, töökorraldusest ja tegevusvaldkonnast, mistõttu ei ole otstarbekas kehtestada määrukses kohustuslike ruumide loetelu. See võib viia olukorrani, kus ettevõtjad peavad rajama ruume, mida neil vaja pole. Vastavalt LMS § 24 lõikele 3 määrab valverežiimi käitlemiskoha omanik kooskõlastatult Politsei- ja Piirivalveametiga. Seejuures sõltub valverežiim konkreetsetest oludest (kus hoiukoht asub, milline on hoone jne). Nii ei pruugi mehitatud valve olla iga tehase puhul nõutav

ning sel juhul on tarbetu rajada kohustuslikus korras ruume valvepersonalile. Vajalikud ruumid on mõistlik jätta ettevõtja enda otsustada. Lisaks peavad administratiiv- ja olmeruumide ning tööriiete hoidmise nõuded olema vastavuses töötervishoiu ja tööohutuse nõuetega, mis on kehtestatud Vabariigi Valitsuse 14. juuni 2007. a määruse nr 176 „Töökohale esitatavad töötervishoiu ja tööohutuse nõuded“¹ §-s 9. Seetõttu ei ole vaja neid eraldi loetleda määruhes nr 63.

Eelnõu punktiga 7 tunnistatakse kehtetuks määruse § 26 lõiked 2, 4 ja 5.

Tuleohutusnõuded on sätestatud tuleohutuse seaduses, ehitusseadustikus ja nende alusel kehtestatud määrustes². Täpsustavad tehnilised nõuded on lisaks sätestatud standardites (lõhkematerjalitehase puhul on asjakohane standardi EVS 812-4:2018 „Ehitiste tuleohutus“ 4. osa „Tööstus- ja laohoonete ning garaažide tuleohutus“). Tuleohutuspäigaldiste, sh tuletõrje veevarustuse nõuded sõltuvad iga konkreetse ehitise riskitegurite (nt suurus, kasutusviis) alusel määratud tulekaitsetasemest. Vastavalt asjakohasele standardile on tulekaitsetasemeid kokku neli, alates kõige lihtsamast kuni kõige täiuslikuma varustatuseni. Eelnõuga kehtetuks tunnistatavad sätted on kehtestatud kolmanda tulekaitsetaseme järgi, mis näeb ette, et rajada tuleb tuletõrje voolikusüsteem minimaalse veevooluhulgaga 2,5 l/s. Tänapäeval võib suur osa lõhkematerjalitehase tegevusest olla elektroonika tootmine, mis on oma iseloomult vähem tuleohtlik, võimaldades rakendada leebemaid tuleohutusnõudeid. Näiteks ehitise puhul, mis vastab teisele tulekaitsetasemele, ei ole vaja rajada voolikusüsteemi, vaid piisab tulekustutite ja tulekahjusignalsatsiooni olemasolust. Seega ei võimalda kehtiv määrus arvestada ehitiste tegelike riskiteguritega. Seetõttu tunnistatakse eelnõuga kehtetuks nõuded, mis dubleerivad teisi nõudeid või on rangemad kui lõhkematerjalitehase puhul vaja ning mille kohustuslikus korras rakendamine nõuab ettevõtjalt tarbetute investeeringute tegemist.

Eelnõu punktiga 10 parandatakse määruse § 28 lõiget 2. Kehtivas samas sättes on ühik oom/m ebaõigesti kasutatud. Sättes on kasutatud ühikut, mis iseloomustab juhtme eritakistust, kuid mõeldud on seadme valmistamisel kasutatava materjali eritakistust, mille mõõtmisel kasutatakse ühikut oom*m ($\Omega \cdot m$).

4. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu ei ole seotud Euroopa Liidu õigusega.

5. Määruse mõjud

Määruse muutmisega leevendatakse lõhkematerjalitehase ruumidele ja tuleohutusele esitatavaid nõudeid. Muudatus arvestab uue tehnoloogiaga ja tehaste spetsiifikaga, kaotades ebavajalike investeeringute tegemise vajaduse, vähendamata samal ajal ohutust. Olemasolevatel lõhkematerjalitehastel on võimalik oma tegevus kohandada leevendatud nõuetega ja loobuda praegu kehtivatest ebavajalikest piirangutest. Rajatavatel tehastel on juba projekteerimise järgus võimalik luua individuaalsetest riskidest lähtuv tuleohutuse süsteem ja ruumide loetelu. Kehtivas määruhes sätestatud tuletõrje veevarustuse nõuete täitmiseks tuleb ettevõtjal teha u 100 000 euro suurune lisainvesteering. Muudatuse järel ei pea lõhkematerjalitehases, millele tuleohutusnõuete järgi rakenduksid teise tulekaitsetaseme

¹ [Töökohale esitatavad töötervishoiu ja tööohutuse nõuded–Riigi Teataja](#).

² Lisaks siinse eelnõuga muudetavale määruhes ka siseministri 30. märtsi 2017. a määruhes nr 17 „Ehitisele esitatavad tuleohutusnõuded“.

nõuded ehk leebemad nõuded kui praeguses määruses, tegema ebavajalikke kulutusi. Ei ole ka mõistlik dubleerida samu nõudeid eri õigusaktides.

Kokkuvõttes on ettevõtjatel võimalik ressursi suunata muu tegevuse arendamisse.

Määruse kehtestamisega ei kaasne riigieelarvele otsest tulu ega kulu.

6. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse rakendamisega ei kaasne riigieelarvele otseseid tulusid ega kulusid. Määruse rakendamiseks ei ole vaja teha lisategevusi.

7. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras.

8. Eelnõu koostöölastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitati eelnõude infosüsteemi kaudu koostöölastamiseks Siseministeeriumile ja Kaitseministeeriumile ning arvamuse andmiseks Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile, Päästeametile ning Eesti Kaitse- ja Kosmosetööstuse Liidule. Kaitseministeerium ei esitanud koostöölastamise ning Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet, Päästeamet ning Eesti Kaitse- ja Kosmosetööstuse Liit arvamuse avaldamise käigus märkuseid. Koostöölastamisel esitas märkused Siseministeerium, millega arvestamine on toodud seletuskirja lisas.